

Kärkihanke 3: Nopeutetaan siirtymistä työelämään (YO)

A) OPISKELIJAVALINTOJEN UUDISTAMINEN

Opiskelijavalintojen uudistamistoimenpiteet tulee raportoida alakohtaisesti. Raportoinnissa voi käyttää OKM:n ohjauksessa käytettävää alaluokittelua:

- Kasvatusalat
- Terveys- ja hyvinvointialat
- Taiteet ja kulttuurialat sekä humanistiset alat
- Yhteiskuntatieteet ja palvelualat
- Liiketalous, hallinto ja oikeustieteet
- Luonnontieteet
- Tietojenkäsittely ja tietoliikenne sekä tekniikan alat
- Maatalous- ja metsätieteelliset alat
- Hammaslääketiede
- Lääketiede

1. Mitä toimenpiteitä olette tekemässä korkeakoulutasoisesti ja alakohtaisesti valintakoemenettelyjen kehittämiseksi, erityisesti liittyen pitkäkestoista valmentautumista vaativista pääsykokeista luopumiseen kullakin alalla? Miten korkeakoulujen välinen alakohtainen yhteistyö on edennyt?

2. Miten siirto-opiskelijoiden, koulutusalan vaihtajien valintamenettelyiden kehittäminen etenee? Miten aikuisten tutkintoon johtavan koulutuksen valintamenettelyjä kehitetään?

3. Onko korkeakoulussa käynnissä uutta valintakokeisiin liittyvää tutkimusta tai valintamenettelyihin liittyvää arviointia?

1. Mitä toimenpiteitä olette tekemässä korkeakoulutasoisesti ja alakohtaisesti valintakoemenettelyjen kehittämiseksi, erityisesti liittyen pitkäkestoista valmentautumista vaativista pääsykokeista luopumiseen kullakin alalla? Miten korkeakoulujen välinen alakohtainen yhteistyö on edennyt?

Kasvatusalat

Lapin yliopisto on mukana valtakunnallisessa VAKAVA-yhteistyössä. Lapin yliopistolla on kaksi hakukohdetta, joista kasvatusalan hakukohteeseen on yhdistetty kolmen pääaineen hakijat. Hyväksytyt opiskelijat valitsevat varsinaisen pääaineensa ensimmäisen opiskeluvuoden lopussa.

VAKAVA-koe ei vaadi pitkää valmistautumista, sillä valintakoeaineisto julkaistaan noin kaksi kuukautta ennen valintakoetta, mutta huomioiden etteivät saman kevään ylioppilaat ole huonommassa asemassa muihin hakijoihin nähden.

Oikeustieteet: (liiketoiminta, hallinto ja oikeustieteet)

Lapin yliopisto on vuonna 2017 mukana kolmen oikeustieteellisen tiedekunnan yhteisessä valintakokeessa. Lisäksi Lapin yliopisto on yhdessä kaikkien oikeustieteen tiedekuntien kanssa valmistelemassa yhteisiä valintaperusteita vuodelle 2018.

Valmistautuminen ei vaadi pitkää aikaa, sillä valintakoemateriaali julkaistaan maaliskuussa ja näin myös saman kevään

ylioppilaat ovat samalla viivalla muiden hakijoiden kanssa.

Yhteiskuntatieteet ja palvelualat:

Yhteiskuntatieteellisellä alalla hakukohteita on viime vuosien aikana supistettu ja hakijoita otetaan suurempiin hakukohteisiin. Yhteiskuntatieteen useissa hakukohteissa valintakoeaineistona on materiaali, joka jaetaan valintakokeen yhteydessä.

Lapin yliopisto on mukana sosiaalityön valintayhteistyössä, jossa yliopistoilla on yhteinen valintakoe.

Taiteet ja kulttuurialat:

Taiteiden tiedekunta tekee yhteistyötä Aalto-yliopiston ja Taideyliopiston kanssa siten, että valintakoepäiviä koordinoidaan yhdessä päällekkäisyyksien välttämiseksi. Lisäksi yliopistot pitävät säännöllisesti palavereita, joissa välitetään tietoa mm. ensikertalaisuuskiintiöiden käytöstä ja siirto-opiskelusta. Lisäksi em. yliopistot ovat yhteistyössä valmisteet valintojen yhteistyön aloittamisen osana OKM:n Helsingin yliopistolle rahoittamaa kärkihanketta Opiskelijavalintojen kehittäminen

2. Miten siirto-opiskelijoiden, koulutusalan vaihtajien valintamenettelyiden kehittäminen etenee? Miten aikuisten tutkintoon johtavan koulutuksen valintamenettelyjä kehitetään?

Siirto-opiskelijoita valitaan kaikissa tiedekunnissa ja siirto-opiskelijalla tulee olla tulevan pääaineen perus- ja aineopinnot suoritettuna. Luokanopettajakoulutukseen ja oikeustieteelliseen koulutukseen voi siirtyä vain samasta toisen yliopiston koulutuksesta.

Aikuisten tulon tutkintokoulutukseen on varattu lähinnä avoimia yliopisto-opintoja suorittaneiden kiintiöt yhteishaussa. Lapin yliopistossa on useita vuosia ollut käytössä avoimen väylä, jossa opintoja on pitänyt olla yhteensä 85 opintopistettä (pääaineesta 60 opintopistettä ja sivuaineesta 25 opintopistettä).

Keväällä 2017 valmisteltavissa vuoden 2018 valintaperusteissa on yhteiskuntatieteiden tiedekunta suunnitellut vaadittavan opintopistemäärän laskemista 60 opintopisteeseen. Luokanopettajakoulutukseen, oikeustieteen koulutukseen sekä taiteisiin ei ole olevassa avoimen yliopiston väylää, vaan kaikki hakijat osallistuvat valintakokeisiin.

3. Onko korkeakoulussa käynnissä uutta valintakokeisiin liittyvää tutkimusta tai valintamenettelyihin liittyvää arviointia?

Lapin yliopistossa ei ole meneillään valintakokeisiin liittyvää tutkimusta tai arviointia.

B) TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN JA KORKEA-ASTEEN KOULUTUKSEN VÄLISEN YHTEISTYÖN LISÄÄMINEN

4. Mitä uusia yhteistyökäytäntöjä korkeakoululla on toisen asteen kanssa? Valmisteleeko korkeakoulu uusia yhteistyömalleja toisen asteen kanssa?

5. Tarjoaako korkeakoulu avoimen korkeakouluopetuksen lisäksi muita mahdollisuuksia toisen asteen opiskelijoille?

Miten toisen asteen opiskelijat huomioidaan avoimen tarjonnassa?

4. Mitä uusia yhteistyökäytäntöjä korkeakoululla on toisen asteen kanssa? Valmisteleeko korkeakoulu uusia yhteistyömalleja toisen asteen kanssa?

Lapin yliopisto tekee yhteistyötä Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutissa (MTI) Lapin matkailuopiston kanssa. Lapin yliopisto tarjoaa ristiinvalittavaksi omia matkailututkimuksen opintoja Lapin matkailuopiston opiskelijoille. Lapin yliopistossa ei ole meneillään uusia yhteistyömallivalmisteluita toisen asteen oppilaisten kanssa. Kuten Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutin vaikuttavuuden arviointiraportissa (2016) on todettu, ristiinvalintaa rajoittaa toiseen asteen koulutuksen kansallinen normiohjaus, esimerkiksi Opetushallituksen määräykset tutkintojen perusteista.

5. Tarjoaako korkeakoulu avoimen korkeakouluopetuksen lisäksi muita mahdollisuuksia toisen asteen opiskelijoille? Miten toisen asteen opiskelijat huomioidaan avoimen tarjonnassa?

Toisen asteen opiskelijoille ei ole muita opintoja tarjolla kuin avoimia yliopisto-opintoja. Avoimen yliopiston itsejärjestämien ilta- ja verkko-opintojen lisäksi avoimen yliopiston kautta voi anoa opinto-oikeuksia yksittäisiin opintojaksoihin tiedekuntien tutkinto-opiskelijoille järjestämiin opintoihin.

Lapin yliopistossa on lukiotuutoreita, jotka järjestävät lukiolaisille mahdollisuuden tulla tutustumaan konkreettisesti yliopisto-opiskeluun. Lukion opinto-ohjaaja voi olla yhteydessä lukiotuutoriin ja tuutori ohjaa lukiolaisen sopivalle luennoille tutustumaan opintosisältöihin ja opiskelutapoihin.

C) DIGITAALISET OPPIMISYMPÄRISTÖT, VERKKO-OPETUS-TARJONTA JA DIGITAALINEN KOULUTUSYHTEISTYÖ JA DIGIPEDAGOGINEN OSAAMINEN

6. Miten kehittäte digitaalisia oppimisympäristöjä?

7. Minkälaista yhteistä tai vastavuoroisesti järjestettyä opintotarjontaa ja yhteistä oppimateriaalituotantoa korkeakoulullanne on muiden korkeakoulujen kanssa?

8. Miten opettajien ja muiden toimijoiden digipedagogista osaaminen arvioidaan ja kehitetään? Mikä taho vastaa (digi)pedagogiikan kehittämisestä?

9. Mitä toimenpiteitä korkeakoululla on kaikille avoimen opintotarjonnan luomiseksi esimerkiksi erityisesti toisen asteen opiskelijoiden käyttöön?

6. Miten kehittäte digitaalisia oppimisympäristöjä?

Lapin yliopiston av-tuki ja Lapin ammattikorkeakoulun eOppimispalvelut tukevat opettajia asynkronisten (Optima, Moodle, O365) sekä synkronisten (Adobe Connect, iLinc, Skype) oppimisympäristöjen käyttöön otossa ja käytössä. Lisäksi opettajille ja opiskelijoille on saatavilla etäopiskelun käytön aikainen tuki puhelimitse arkisin kello 20 asti. Lapin yliopistossa on verkko-opetuksen kehittämispäällikkö, joka edistää em. välineiden käyttöönottoa niissä oppiaineissa ja

opinnoissa, joissa digitaaliset ympäristöt eivät ole vielä käytössä.

Opinnäytetöiden ohjausta verkko-opetuksena on kehitetty erityisesti mediakasvatuksen tutkijoiden keskuudessa. Mediapedagogiikkakeskuksessa on kehitetty oppimisympäristöä koskevia pedagogisia innovaatioita ja kokeiluja sekä digitalisaation hyödyntämistä simulaatio-opetuksessa.

Taiteiden tiedekunnan muotoilun ja luovien alojen laboratorioden oppimisympäristöt on modernisoitu.

Kirjaston uudistamistyössä on huomioitu erityisesti digitaaliset oppimisympäristöt, kuten verkkoaineistojen kasvava merkitys, lisääntyvä virtuaalisuus sekä vuorovaikutteinen verkko-opetus ja ohjaus, uudet yhteisöllisemmät opiskelu- ja opetusmenetelmät, mukaan lukien teknologia, älytaulut, kosketustaulut ja -pöydät ryhmätyötiloissa jne.

Lapin yliopiston opiskelijat ovat ottaneet käyttöön ns. Tuudo-mobiilisovelluksen, jonka avulla opiskelija voi helpottaa omien opintojensa etenemisen seurantaan, niiden suunnittelua ja aikatauluttamista, lisäksi TUUDOsta saadaan tiedot opintosuorituksista reaaliaikaisesti. Myös opetuksessa tapahtuneista muutoksista (aikataulu, tilatiedot) saadaan sovelluksen kautta ajantasaista tietoa.

7. Minkälaista yhteistä tai vastavuoroisesti järjestettyä opintotarjontaa ja yhteistä oppimateriaalituotantoa korkeakoulullanne on muiden korkeakoulujen kanssa?

Lapin yliopisto kehittää yhdessä Lapin ammattikorkeakoulun kanssa ristiinopiskelua ja yhteistarjontaa osana Lapin korkeakoulukonsernin 2020 kehittämisohjelmaa. Suunnittelu yhteisten opintojaksojen toteutuksesta on aloitettu.

Vastavuoroista opintotarjontaa on Oulun yliopiston kanssa erityispedagogiikassa, oikeustieteissä ja sosiologiassa ja lisäksi Itä-Suomen yliopiston kanssa sosiaalityössä.

8. Miten opettajien ja muiden toimijoiden digipedagogista osaaminen arvioidaan ja kehitetään? Mikä tahoo vastaa (digi)pedagogiikan kehittämisestä?

Lapin yliopisto järjestää henkilöstökoulutuksena Monimuotoisten oppimisprosessien rakentaminen kokonaisuuden opettajille digipedagogiikan kehittämistä varten. Lisäksi mm. optima- verkko-oppimisympäristökoulutus ja siihen liittyvää jatko-koulutusta toteutetaan vuosittain uusille yliopisto-opettajille. Koulutuksen organisoinnista vastaa henkilöstön kehittämispäällikkö sekä verkko-opetuksen kehittämispäällikkö.

Digipedagoginen osaaminen on otettu erityiseksi kehittämisalueeksi kasvatustieteiden tiedekunnan mediapedagogiikkakeskuksessa, harjoittelukoulussa sekä osana erillisten pedagogisten opintojen opetusohjelmassa tarjoten malleja, harjoittelua ja osaamista tuleville opettajille.

9. Mitä toimenpiteitä korkeakoululla on kaikille avoimen opintotarjonnan luomiseksi esimerkiksi erityisesti toisen asteen opiskelijoiden käyttöön?

Lapin yliopisto on mukana Sujuva opintopolku lukiolaisesta akateemiseksi asiantuntijaksi -hankkeessa, jossa akateemisia opiskelutaitoja, tiedonhakutaitoja ja tulevaisuusohjausta (uraohjaus, akateemiset työelämätaidot) tarjotaan lukiolaisille. Näiden pilottikokemusten myötä ko. sisällöt avataan opiskeltavaksi kaikille halukkaille. Opinnot palvelevat erityisen hyvin rekrytoitaessa opiskelijoita toiselta asteelta.

D) OPINTOJEN YMPÄRIVUOTISTAMINEN

10. Onko korkeakoulussa tulevana kesänä aiempaa enemmän mahdollisuuksia suorittaa opintoja kaikilla aloilla?

11. Miten korkeakoulu huolehtii ympärivuotisesta opintotarjonnasta siten, että opiskelija voi suorittaa opintoja joustavasti? Kuinka laajasti järjestätte eri aloilla tutkinto-opiskelijoille ajan ja paikan suhteen joustavia opintoja, esimerkiksi verkko-opintoja ja intensiivikursseja?

10. Onko korkeakoulussa tulevana kesänä aiempaa enemmän mahdollisuuksia suorittaa opintoja kaikilla aloilla?

Lapin yliopiston tenttiakvaariota kehitettiin yhteishankkeena Lapin ammattikorkeakoulun kanssa. Tenttiakvaarion paikkamäärää lisättiin merkittävästi ja tenttitilan aukioloaikaa pidennettiin niin, että tenttiakvaarion käyttö on ollut mahdollista arkisin klo 8-20 välisenä aikana.

Uutena käytäntönä tenttimahdollisuuksien lisäämiseksi ja ympärivuotisen opiskelun toteutumiseksi otetaan käyttöön kulkukortit 1.5. alkaen. Menettely edellyttää sitä, että opiskelijat hakevat virastomestareilta kulkukortit, joilla he voivat käydä tenttimässä 8-24 välisenä aikana.

Tenttiakvaario on auki koko kesän 8-24, ja aukioloaikojen laajentuessa tenttejä on mahdollista tehdä päivittäin 100. Yliopistossa valmistellaan järjestelyitä, joiden mukaan kaikkien tiedekuntien yleiset tentit olisi mahdollista suorittaa tenttiakvaariossa 1.5. alkaen ja jo tulevana kesänä. Tällöin tenttiakvaarioon voi viedä paitsi maturiteetit ja yleisten tenttien kirjatentit, myös luentosarjatentit.

Yksittäisten verkkokurssien määrä on kasvanut edellisiin kesiin verrattuna, sillä verkkokursseja on tullut tarjolle myös menetelmäopinnoissa. Lisäksi Lapin yliopisto selvittää yhdessä Lapin ammattikorkeakoulun kanssa korkeakoulujen kesäopintojen tarjontaa ristiinopiskeltavaksi.

Myös tutkielmien ohjausta suunnitellaan toteutettavaksi kesäaikaan nykyistä enemmän.

11. Miten korkeakoulu huolehtii ympärivuotisesta opintotarjonnasta siten, että opiskelija voi suorittaa opintoja joustavasti? Kuinka laajasti järjestätte eri aloilla tutkinto-opiskelijoille ajan ja paikan suhteen joustavia opintoja, esimerkiksi verkko-opintoja ja intensiivikursseja?

Lapin yliopistossa verkkovälitteisiä opintoja on edelleen vähän suhteessa lähiopetuksena järjestettävään opetukseen. Verkkovälitteiset opinnot on tiedostettu merkittäväksi tavaksi edistää opintojen joustavuutta eri tiedekunnissa sekä eri pääaineissa. Ajan ja paikan suhteen joustavasti järjestettävistä opintoista toteutetaan jossain määrin kaikissa tiedekunnissa ja erityisesti sivuaineopinnoissa sekä vapaavalintaisissa opinnoissa. Intensiivikursseja järjestetään kesälukukautena kieliopinnoissa.

E) MUUTA

12. Mitä muita toimenpiteitä on meneillään tai harkitaan työelämään siirtymisen nopeuttamiseksi?

13. Millaisia toimenpiteitä on meneillään erityisesti työssä aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisen parantamiseksi?

14. Mitä tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä haasteita korkeakoulu on tunnistanut kärkihanke 3 teemojen toimenpiteissä, erityisesti opiskelijavalinnoissa eri aloilla? Millaisilla toimilla korkeakoulu edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta asiakohdissa A-E?

12. Mitä muita toimenpiteitä on meneillään tai harkitaan työelämään siirtymisen nopeuttamiseksi?

Lapin yliopisto on mukana yliopistojen aarresaari-verkoston toteuttamissa kyselyissä (vuosi valmistumisesta, viisi vuotta valmistumisesta sekä tohtoritutkinnon suorittaneiden työllistyminen). Kyselyistä saadaan tietoa valmistuneiden opiskelijoiden osaamisvajeista suhteessa saatuun osaamiseen tutkinnossa ja työelämässä vaadittavaan osaamiseen. Tämä tieto hyödynnetään opetussuunnitelmakehittämistyössä.

Yhteistyö Lapin yliopiston ja Lapin ammattikorkeakoulun välillä tulee myös laajentamaan työelämätuntemusta ja työelämäkontakteja. Tämän arvioidaan lisäävän opiskelijoiden motivaatiota saattaa tutkinnot päätökseen ja nopeampaan valmistumiseen.

Lisäksi Lapin yliopisto ja Lapin ammattikorkeakoulu tekevät vuoden 2017 aikana työantajakyselyn Lapin alueen julkisen ja yksityisen sektorin työnantajille. Kyselyssä tiedustellaan työnantajien näkemyksiä osaamistarpeista ja mahdollisuuksista ottaa korkeakoulujen opiskelijoita harjoitteluun tai tutkimusselvityksiin. Samalla työnantajilta tiedustellaan, onko organisaatioilla tarvetta rekrytoida korkeakoulututkinnon suorittaneita lähitulevaisuudessa.

13. Millaisia toimenpiteitä on meneillään erityisesti työssä aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisen parantamiseksi?

Lapin yliopistossa toimii lukuvuoden 2016 - 2017 aikana rehtorin nimeämä työryhmä Aikaisemmin hankitun osaamisen (AHOT) ohjeiden päivittämiseksi. Työryhmän tavoitteena on päivittää AHOT-ohjeistukset vastaamaan nykykäytäntöjä sekä kerätä tietoa työn opinnollistamisesta niin Lapin yliopistossa kuin muissa yliopistoissa.

14. Mitä tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä haasteita korkeakoulu on tunnistanut kärkihanke 3 teemojen toimenpiteissä, erityisesti opiskelijavalinnoissa eri aloilla? Millaisilla toimilla korkeakoulu edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta asiakohdissa A-E?

Lapin yliopistossa yhtenä hakijaryhmänä on saamenkielentaitoiset hakijat. Valinnoissa tämä huomioidaan siten, että saamenkielentaitoisille on varattu tietty paikkamäärä määritellyissä hakukohteissa. Hakija voi hyödyntää saamenkielentaitoisuuttaan vain näissä erikseen varatuissa kiintiöpaikoissa. Muissa hakijaryhmissä hakija on tasaveroinen hakija muiden ryhmään kuuluvien hakijoiden kanssa. Lapin yliopistossa yhteiskuntatieteissä ja kasvatustieteissä saamenkielentaitoisilla hakijoilla on sama minimipistemäärä kuin muilla hakijoilla. Oikeustieteissä ja taiteissa alin hyväksytty pistemäärä on hieman alempi kuin muissa hakijaryhmissä. Tällä tavoitellaan sitä, että myös

saamenkielentaitoisia hakijoita tulisi mahdollisesti valituksi opiskelijoiksi, vaikka heillä olisikin hieman huonommat pisteet valintakokeissa kuin muilla hakijaryhmillä.